

Teknologibiblioteket - juridiske og etiske overvejelser

Hvad er Teknologibiblioteket?

Teknologibiblioteket er oprettet i 2010 og er en del af Rådgivnings og Kontaktcentret for demensramte og pårørende på Kallerupvej i Odense.

I Teknologibiblioteket søger vi at samle en viden om, hvilke teknologiske hjælpemidler, der findes på markedet. Teknologien er i rivende udvikling og der udvikles især mange Apps der kan hjælpe med alt. Lige fra at holde styr på tid og geografi, stimulere hjernen, støtte ved indkøb, madlavning og meget, meget mere. Her prøver vi også at holde os ajour.

Teknologibiblioteket fungerer som et bibliotek. Den første gang man henvender sig for at låne et hjælpemiddel betaler man 100 kr. for et lånerkort. Herefter, kan man låne et hjælpemiddel med hjem, og på den måde vurdere, om det kan afhjælpe den udfordring man står i.

Formålet med Teknologibiblioteket er først og fremmest, at gøre adgangen til teknologiske hjælpemidler lettere og enklere for mennesker der har tidlig demens.

Det er muligt at få teknologiske hjælpemidler til at huske aftaler, få overblik over dagen, mulighed for at finde rundt på egen hånd, huske medicin, fortælle hvad klokken er eller hvilken tid på dagen det er.

De teknologiske hjælpemidler kan hjælpe demensramte til at klare sig selv længst muligt i hverdagen. Teknologibiblioteket har tilknyttet en testbase, hvor frivillige demensramte er med til at afprøve og udvikle ny teknologi, der kan hjælpe dem i hverdagen.

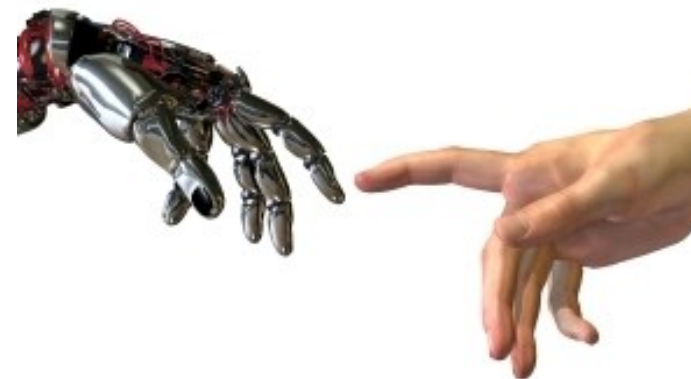
Hvem henvender sig?

De der henvender sig til Teknologibiblioteket, er først og fremmest demensramte og deres pårørende. Centret har en teknologi-bibliotekar, som i samarbejde med familien forsøger at finde frem til den rigtige løsning for den enkelte. Dette afdækkes ved en individuel samtale, hvor der aftales, hvad der skal prøves af. Ved denne samtale, aftales også hvor længe, man kan låne hjælpemidlet. Sidst, men ikke mindst, laves en manual der passer til den enkelte.

"De teknologiske hjælpemidler kan og skal ikke stå i stedet for nødvendig hjælp, men som en støtte til at demensramte kan bevare identitet og uafhængighed længst muligt."

Efter endt låneperiode evalueres sammen med teknologi-bibliotekaren. Var det det rigtige hjælpemiddel, eller skal der afprøves noget andet? Er det et hjælpemiddel, der kan søges støtte til ved kommunen? Hvis ja, hjælpes man med ansøgning. Er det et hjælpemiddel, der regnes som et forbrugsgode? Hvis ja, vejledes i, hvor man kan købe det pågældende produkt. Man kan også få hjælp til f.eks. at få hentet Apps til en Ipad eller hvad der ellers skal til, for at tilpasse et hjælpemiddel til den enkelte.

Ud over demensramte og deres familier får Teknologibiblioteket også henvendelser fra ansatte i kommuner rundt omkring i landet. Det kan både være den enkelte hjemmehjælper eller andre fag-

personer, der ringer for at få et godt råd. Det kan være delegationer fra forskellige steder i landet, der kommer for at se, hvad vi har på hylderne og hvad vi har at byde på.

Også udlandet har vist stor interesse for området, og vi har haft besøgende fra både Holland, Tyskland og Japan.

Hvorfor er et Teknologibibliotek en god idé?

I 2009 blev det tydeligt, at de yngre og tidligt demensramte der var tilknyttet Kallerupvej oplevede et stigende behov for at bruge teknologi for at få bedre struktur på deres hverdag.

MEN – der var forskellige barrierer. De fagpersoner de mødte, vidste for lidt om teknologi til demensramte. Man fik eventuelle tilbud om hjælpemidler for sent. Sagsgangene i kommunerne var for lange og der var for lidt eller manglende hjælp til at lære at bruge hjælpemidlet.

Med Teknologibiblioteket har demensramte fået mulighed for at afprøve hjælpemidlet her og nu og efterfølgende få hjælp til at søge. Det letter sags

Demensramt

gangen, da det er det rigtige, afprøvede hjælpemiddel, der søges om første gang.

De demensramte, der er tilknyttet Kallerupvej, og som bruger teknologi i hverdagen, oplever at teknologiske hjælpemidler er en hjælp for dem selv, deres pårørende og også for samfundet.

De siger:

- Jeg får tryghed, livskvalitet, frihed, selvstændighed, ro og overblik.
- Jeg bliver mindre afhængig af min familie.
- Jeg får større selvværd.
- Jeg kan bevare det, som jeg har kunnet.
- Jeg undgår isolation og kan deltage i socialt samvær og holde mig "up to date"..
- Jeg kan bevare min rolle.
- Jeg får en livslinje til andre.
- Arbejdsmiljøet for personalet bedres og jeg får bedre støtte.

- det gavner min familie

- Det giver tryghed, ro og overblik.
- Familien kan få fat i mig.
- Familien skal ikke holde styr på mig, det giver også dem frihed og frirum til deres eget liv.
- Presset på min ægtefælle lettes.
- Via billeder og kalender får vi noget at tale om.

- Og det har betydning for samfundet

- Pilleæske/ur: kan give besparelse af sundhedspersonale. Forebygger evt. fejl dosering og forglemmelse.
- Kalender, Mobido strekkodesystem, telefon med kald m.m. gør, at jeg kan klare mig længere i "eget liv", i stedet for plejehjem.
- Tavle/ur: Jeg klarer mig med minimum hjælp længst muligt.
- Telefon og GPS: jeg kan findes. Det offentlige sættes ikke i gang med politi og helikopter,
- Kamera, billeder, piktogrammer: giver overblik til de mange forskellige der kommer i hjemmet.
- Kan give arbejdsro.

Vigtige samarbejdspartnere

For at Teknologibiblioteket kan fungere optimalt, er det vigtigt at have gode samarbejdspartnere. Demensklinikken er det første sted, jeg vil nævne. Det er ofte her, den der har fået en demensdiagnose møder en fagperson første gang. I starten af et forløb, klarer man ofte hverdagen uden hjælp fra det offentlige. Det er derfor vigtigt, at man fra Demensklinikken side, gøres opmærksom på, at der er hjælp at hente i teknologiens verden.

Demenskoordinatorerne i kommunerne, er også uundværlige samarbejdspartnere. De er med til at fortælle om tilbuddet og støtter folk til at henvende sig.

Også Region Syddanmarks Center for Rehabilitering og Specialrådgivning er vigtige samarbejdspartnere. I Teknologibiblioteket har vi et begrænset økonomisk spillerum, til indkøb af hjælpemidler.

Ved behov, for mere specialiserede eller dyre hjælpemidler, samarbejder vi med Regionen, da deres udvalg er større. Der er stadig mulighed for, at det er os fra Teknologibiblioteket der hjælper, som bindeled til Regionens hjælpemiddelrådgivning, så sagsgangen bliver lettet for de demensramte, der har brug for teknologien.

Vi samarbejder også med diverse firmaer som producerer og udvikler hjælpemidler. Her er Teknologibibliotekets testbase, bestående af frivillige der har demens, involveret i tests og udvikling af nye produkter.

Overvejelser

Teknologi er en mulighed for, at nogle demensramte kan blive mere selvhjulpne i hverdagen og dermed ikke så afhængige af det offentlige system. Teknologi er en vej, vi ikke kommer uden om. Der er mange aspekter, der skal overvejes i forhold til teknologi og/eller hjemmepleje. Mange steder kunne man overveje om en støtteperson f. eks efter § 85 en gang ugentlig kan være den hjælp, der gør at man kan klare sig.

Det kræver, at kommunernes sundhedspersonale rustes til at implementere disse hjælpemidler. Der udvikles hele tiden nye produkter, og i takt med at vi som befolkning bliver mere vant til at bruge teknologien i vores hverdag, mener jeg, det er et område der bør opprioriteres.

De teknologiske hjælpemidler kan og skal ikke stå i stedet for nødvendig hjælp, men som en støtte til at demensramte kan bevare identitet og uafhængighed længst muligt.

Læs mere om Teknologibiblioteket her